

Rocabruna (o Torrebruna)

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Sector nord-est del terme municipal
Emplaçament Carretera a l'Estany
Alçada: 724

Coordenades:

Latitud: 41.9005
Longitud: 2.11461
UTM Est (X): 426560
UTM Nord (Y): 4639108

Classificació

Número de fitxa 08258 - 173
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Segle XX
Any 1918-20
Autoria de l'element: Eduard Balcells Buigas (arquitecte)
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Sí: IPA 17156
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08258A00300000800000AW
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 24/02/2020 - 01:00

Descripció

Casal d'estil modernista i eclèctic construït entre 1918 i 1920, que és conegut com el castell de Rocabruna, el qual es troba al costat de la masia antiga de Rocabruna. Els dos edificis, situats a pocs metres de distància, estaven units abans per un corredor alçat de pedra. Tot el recinte forma part actualment d'una finca privada i tancada. El casal o castell és una edificació de planta més o menys quadrada, de tres plantes i coberta a quatre vents, amb una cúpula central. És construït en pedra tot combinant la calcària grisenca amb el sauló vermellós. La façana principal, encarada al sud-oest, queda flanquejada per dues torres. La de llevant és més alta i d'un estil més eclèctic, mentre que la de ponent imita el romànic. El centre de la façana presenta dues grans balconades sospeses per columnes ornamentades amb capitells on s'hi troben escults animals rapinyaires i decoracions florals. Dessota hi ha un portal dovellat. A totes les cares de l'edifici s'hi veuen elements neoromànics, neogòtics, modernistes i altres formes característiques de l'arquitectura eclèctica. La façana posterior adquireix un caire més modernista, amb diferents formes i volums que inclouen una terrassa elevada. A la façana sud-est sobresurt l'absis d'una capella neogòtica dedicada a Sant Jordi. L'interior, actualment restaurat, és centrat per una gran escala de pedra picada que acaba imitant un claustre amb capitells historiat neomedievals. La llum hi ve donada per la gran cúpula ornamentada amb vitralls de colors. L'entorn de la casa ha estat ornat amb jardins i escultures. En l'època que va ser propietat del príncep àrab, al final del segle XX, s'hi van afegir diversos elements exòtics que recorden el seu país d'origen.

Observacions:

Inclusa al Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Maria d'Oló amb el num. 77 (Pla Especial Urbanístic 2011) Observacions: Fotografies fetes per Josep Canamasas Güell el 2005, abans de la restauració.

Història

Aquest mas és documentat els anys 1225, 1231 i 1307. També sabem que el 1376 en una reunió dels caps de casa de la parròquia de Sant Feliu de Terrassola hi va assistir Marc de Rocabruna. En el fogatge de 1515 hi consta "la casa d'en Rocabruna", i en el de 1553 Pere Roquabruna. És doncs un mas d'origen antic, i estava habitat per la família Rocabruna. Els Rocabruna sembla que van participar de forma activa en la vida política del país, tant a nivell local com general, però no a tant alt nivell com ho van fer els seus veïns del mas Rocafort. En un llibre escrit per Josep Tresserras, persona propera als propietaris (publicat el 1921 i amb una edició revisada el 1948) es dona un bon nombre de notícies sobre aquest mas, en alguns casos basades en referències documentals. Tanmateix, es tracta d'unes notes força disperses i difícils de contextualitzar. Entre molts altres aspectes es parla, per exemple, de fets relacionats amb la Guerra de Successió, en la qual Francesc de Rocabruna hi hauria tingut un paper rellevant. Segons Llorenç FERRER (1996: 66), Rocabruna va anar incorporant diferents masos veïns: el Güell (a partir de 1792), la Vila i l'Alou, que es convertiren en masoveries seves. El 1785 la família Rocabruna va deixar d'habitar a la casa pairal per anar a viure entre l'Estany i Caldes de Montbuí. El 1850 el nom de Rocabruna es va perdre. En aquest moment els propietaris tenien el cognom Ribot de Morató. El llibre de Josep Tresserras ens proporciona un llistat dels propietaris des de mitjans del segle XIX. Són: Sebastià Ribot de Morató (1851-1858), Leandre Ribot de Morató (1858-1863), Sebastià Ribot de Morató (1863-1897), Antoni Riera Puig (1897-1904), Manuel Rúbio Garcia (1904-1915), Emília Bisbal (1915-1918), Hospital de Vic i Germanes dels pobres (1918-1919). Manuel Rúbio havia quedat vidu i sense descendència i, tot i que es casà amb una criada seva mallorquina, va deixar el mas a un hospital. Aleshores el mas tenia 230 quarteres, amb les masoveries ja esmentades, i era un dels més importants de la zona (FERRER, 1991: 114). El 1919 va

comprar Rocabrúna Joan Gorina i Sans, un fabricant de llanes de Sabadell que havia fet fortuna durant la primera Guerra Mundial. Pel que es veu, li va ser molt profitosa una operació de compra de la mercaderia d'un vaixell alemany que havia quedat retinguda al port de Barcelona i que va revendre a França i Itàlia. Amb els diners aconseguits, Gorina va poder fer realitat el seu caprici de construir-se un castell. Va comprar Rocabrúna i va fer construir el nou casal al costat de l'antic mas en un estil modernista i eclèctic. Fou enllestí en tres anys (1918-1920). L'antiga masia es destinà al majordom i criats, i a la nova construcció s'hi van habilitar les dependències d'una residència de luxe que comptava amb un museu, sala d'armes, capella, sala de música o billar entre altres. L'arquitecte fou Eduard Balcells Buigas, que va néixer a Barcelona el 1877 i era cunyat de Joan Gorina. Fou arquitecte municipal de Cerdanyola, i les seves obres s'emmarquen des d'un modernisme ressagat fins al noucentisme. La capella de Rocabrúna, dedicada a Sant Jordi, estava decorada amb vitralls dibuixats per l'artista noucentista originari de Sabadell Antoni Vila Arrufat. El 1936, en plena Guerra Civil, l'Ajuntament acordà la confiscació del mas Rocabrúna entre d'altres del municipi. Joan Gorina va tenir quatre filles, que es van emparentar amb fabricants de Sabadell i Barcelona. La petita, Roser Gorina, es va casar amb Manel Font i Moreu, un ric negociant de cotó de Barcelona. El 1950 Manel Font va comprar a Josep Bofill, dentista de Barcelona, el mas veí de Rocafort i les masoveries de la Sala, Montcabré i el molí de Rocafort. El 1954 va morir Joan Gorina i en el seu testament deixava un mas a cada filla. Les hipoteques i els deutes aconsellaren mantenir indivisa la propietat fins que els gendres van decidir vendre, dotze anys després. Fou un dels gendres, Manel Font, que ja posseïa Rocafort, qui va comprar als seus cunyats Rocabrúna i les masoveries. Aleshores els masovers eren Jordi Codina i Rosalia Oller. El 1968 va morir Manel Font i va deixar la propietat a la seva muller, Roser Gorina, sembla que per desconfiança amb el seu fill: Joaquim Font Gorina. La dona, però, va nomenar administrador el fill, el qual portava un tren de vida molt elevat i va arruïnar el patrimoni. Rocabrúna va restar abandonada i les portalades d'algunes masoveries van ser venudes. L'any 1983 el Consell de Ministres autoritzava la venda del mas Rocafort, de 358 ha, al príncep hereu de l'Àrabia Saudita (germà del rei) Saad Bin Abdul Al Saul, que el va convertir en residència de caps de setmana. El 1984 s'hi afegiren 525 noves hectàrees procedents del mas Rocabrúna. El príncep saudita va fer tancar les seves propietats, va instal·lar-hi mesures de seguretat, però en general va ser respectuós amb el patrimoni (FERRER, 1991: 106). L'any 2002 la finca es va vendre a una empresària russa. Més tard Rocabrúna i el molí de Rocafort van ser segregades. Rocabrúna fou adquirida per una família de potentats armenis, però actualment es troba en un litigi judicial. El 2005 el casal modernista va ser restaurat.

Bibliografia

BELLPUIG, Josep (1982-2007). Escrits sobre Sant Feliu de Terrassola (treball inèdit), p. 29-34.

FERRER, Llorenç; PLADEVALL, Antoni i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, p. 62, 64, 71, 106, 114, 198.

FERRER, Llorenç (1996). Masies i cases senyorials del Bages. Fundació Caixa Manresa; Angle Editorial, Manresa, p. 66-69.

GÜELL SABATA, Àngela (1988). "Santa Maria d'Oló", Història del Bages, Manresa, Parc Edicions Selectes, p. 472.

TRESSERRAS, Josep (1920). Masia Rocabrúna (Santa Maria d'Oló). Vic. TRESSERRAS, Josep ? (1948). El castell de Rocabrúna. (Versió revisada del llibre publicat el 1920).

